



QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS**

Seduta tas-17 ta' Ottubru, 2007

Appell Civili Numru. 189/2005/1

Mario u Dorisanne Attard

vs

John u Pauline Gialanze

Il-Qorti,

Fit-23 ta' Frar, 2007 it-Tribunal ghal Talbiet Zghar ippronunzja s-segweni sentenza fl-ismijiet premessi:-

“It-Tribunal,

Ra l-avviz fl-ismijiet premessi prezentat fit-13 ta' Jannar 2005 fejn l-atturi qed jitolbu sabiex il-konvenuti jigu kkundannati jhallsuhom is-somma ta' seba mija sitta u hamsin lira sebghin centezmu (Lm756.70) rapprezentanti bilanc ta' valur ta' stock meritu ta' skrittura privata ffirmata bejn il-

kontendenti datata 17 ta' Lulju 2003 koncernanti trasferiment ta' avvjament ta' hanut.

Bl-ispejjes inkluzi dawk ta' mandat ta' sekwestru numru 2693/2004 u bl-imghax legali dekkorribbli mit-2 ta' Novembru 2004 kontra l-konvenuti ngunti ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenuti datata 27 ta' Ottubru 2005 fejn eccepew bhala linea preliminari l-inkompetenza razione valoris ta' dan it-Tribunal u fil-meritu kkontestaw it-talbiet attrici. B'riserva ghal prezentata ta' eccezzjonijiet ulterjuri.

Ezamina l-provi migjuba nkluz id-dokumenti esebiti fuq l-eccezzjoni preliminari.

Sema t-trattazzjoni orali tal-avukati difensuri tal-partijiet dejjem fuq l-ewwel eccezzjoni sollevata mill-konvenuti.

Ikkunsidra:

Illi mill-affidavits prezentati mill-attur u minn missieru ghandu jirrizulta bla ebda dubbju li l-ammont mitlub f'dina l-kawza jirrapresenta bilanc mis-somma ta' Lm3,756 u Lm500 li l-partijiet kienu ftiehem fuq l-istock u bejgh ta' vann liema ammonti kellhom jinqatghu permezz ta' pagamenti mensili ta' Lm200 li ghal xi raguni nspjegabbli l-konvenut waqaf li jhallashom.

Illi in sostenn ta' l-eccezzjoni preliminari tieghu, l-konvenuti ghamlu referenza u esebew kopja ta' sentenza tal-Qorti tal-Appell sede inferjuri datata 25 ta' Jannar 2002 bejn Vincent Brincat vs Domestica Limited. Illi l-argument sollevat mill-konvenuti f'dina l-kawza jidher li jinsab kristalzzat fil-precitata sentenza tal-Qorti tal-Appell. Illi dan l-argument jinsab ukoll rifless fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fil-kawza fl-ismijiet Vella Brothers (Tal-Bidnija) Limited vs Francis Galea maghruf bhala Tarcisio Galea u Carin

Construction Limited deciza fit-28 ta' Ottubru 2003.
(Avviz numru 139/2003 SM.

Ghal dawn il-mottivi, it-Tribunal qiegħed jaqta u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-konvenuti, kwindi jiddikjara ruhu nkompetenti *ratione valoris* u konsegwentement għalhekk jastjeni milli jiehu aktar konjizzjoni tat-talba attrici, b'dan illi l-ispejjes kollha ta' din l-istanza għandhom jibqgħu bla taxxa bejn il-kontendenti.”

L-appell tal-konvenuti fil-kuntrast ma' din is-sentenza hu wieħed limitat għall-objezzjoni dwar il-mod li bih it-Tribunal iddecieda l-kap ta' l-ispejjez;

Hi disposizzjoni esplicita ta' l-Att V ta' l-1995 (Kapitolu 380) illi “f' kull decizjoni li jagħti l-Gudikatur għandu jiddeciedi dwar l-ispejjez li xi wahda mill-partijiet ikollha tbat” (Artikolu 10). L-istess artkolu jissokta jipprovdi illi “sakemm ma jkunx hemm cirkostanzi speċjali li jitolbu xort' oħra l-parti li ttitlef il-kaz tigi ordnata thallas l-ispejjez tal-parti l-oħra li favur tagħha jkun inqata' l-kaz”. Dan f' certu sens jirrispekkja l-provvediment ta' l-Artikolu 223 (1) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, anke jekk, fil-fehma tal-Qorti, l-artikolu tal-ligi speċjali hu aktar preċiz in kwantu jirrikonoxxi l-eżistenza ta' eccezzjonijiet speċjali għar-regola dettata fl-imsemmi Artikolu 223 (1), Kapitolu 12;

Hu ormaj ben saldat illi appell mill-kap ta' l-ispejjez hu ammissibbli. *“In vero, nessuna disposizione di legge mette restrizione al generico e ampio diritto di appellare accordato ai contendenti avverso qualsiasi capo o parte della sentenza resa dalla prima Corte; e perche a questa è data la discrezione dell' articolo 249 Cod. di Org. e Proc. Civile (illum Artikolu 223, Kapitolu 12) di deviare dalla regola generale ivi fissata dovere ogni sentenza definitiva condannare il soccombente alle spese ordinando che le spese non siano tassate tra le parti, nei casi in cui l'*

esercizio di tale discrezione possa essere ripetuto d' aggravio da alcuna delle parti, non si comprende perche non debba essere lecito a chi se ne senta aggravato in riferimento a quel solo capo e che pur consideri la decisione giusta nel suo merito, di muovere reclamo senza essere costretto ad appellare anche dal merito della istanza." (**Felice Diacono et -vs- Biagio Galea et**", Appell Civili, 12 ta' Mejju 1924);

Propriu fil-kaz in ezami l-appellanti jillanjaw mill-fatt illi t-Tribunal adit, avolja akkolja l-eccezzjoni preliminari taghhom ta' l-inkompetenza, iddecieda illi l-ispejjez tal-kawza ghandhom jibqghu bla taxxa bejn il-kollitigandi. Huma kontra dan li qed jippretendu r-riforma tas-sentenza appellata;

Dan premiss, hu sew distingwibbli mill-precitati disposizzjonijiet taht il-Kapitolu 12 u l-Kapitolu 380 illi f' materja ta' procediment civili l-kundanna ta' l-ispejjez processwali hi konsegwenza legali tas-sokkombenza. Tali sokkombenza tista' tkun wahda fil-mertu u tista' tkun ukoll wahda ghal motiv ta' ordni processwali, basta, s' intendi, li l-pronunzjament jiddikjara maghluq il-process;

Hekk isegwi illi, anke fil-kaz ta' sentenza deklinatorja tal-kompetenza, il-kontendent vincenti ghandu, di regola, dritt ghar-rimbors ta' l-ispejjez. Jinghad f' dan is-sens mill-Qorti Taljana ta' Kassazzjoni illi "*la soccombenza ben puo essere determinata, anziche da ragioni di merito, dall' avere la parte attrice adito un giudice privo di giurisdizione o di competenza, essendovi pure in tal caso il mancato accoglimento della domanda, ancorche per un impedimento di carattere processuale*" (**C. 96/7389** riportata fil-"**Commentario breve al Codice di Procedura Civile**", Carpi, Colesanti e Taruffo, Ed. Cedam, 2004);

Jikkonsegwi illi anke fil-kaz ta' decizjonijiet ta' din l-ispeci, is-sokkombent, in bazi ghar-regola suddetta, ma jistax jigi mehlus mill-hlas ta' l-ispejjez. Dan, dejjem, "jekk ma jkunx hemm xi raguni in kuntrarju" (**Kollez. Vol. XLI P I p 612**). Tali ragunijiet huma sew rikonoxxuti mill-kazistika taghna

u effettivament jezistu decizjonijiet fejn parti rebbieha tigi kkundannata hi wkoll ghall-kwota mill-ispejjez jew, addirittura, anke ghall-ispejjez kollha tal-kawza. Ara **Kollez. Vol. XXVI P I p 172** u **Vol. XLIX P I p 190**. L-ezemplari huma bosta. Hekk, ad ezempju, fejn eccezzjoni, ghalkemm akkolta, titqajjem tardivament jew in raguni ghal komportament processwali tal-parti rebbieha jew ghal xi motiv gust iehor skond l-apprezzament ghaqli tal-Qorti;

Fil-kaz prezenti, fuq l-ezami u l-valutazzjoni taghha ta' l-atti processwali, din il-Qorti ma ssibx li jezisti xi motiv bhal dan jew dik tac-cirkostanza specjali li jippreciza l-Artikolu 10 ta' l-Att imsemmi. L-appellanti ssollevaw l-eccezzjoni taghhom ta' l-inkompetenza *in limine litis* u lanqas ma jirrizulta xi imgieba processwali kolpevoli fihom li kellha tinduci lit-Tribunal biex jiddeciedi li l-ispejjez ma jigux tassati;

Kemm taht il-Kapitolu 12 kif ukoll taht il-Kapitolu 380 il-kundanna tal-parti telliefa ghall-ispejjez tal-kawza mhix ta' natura sanzjonatorja izda konsegwenza objettiva tas-sokkombenza u, konsegwentement, fl-assenza ta' cirkostanza verament gusitifkativa, kien mistenni, anke in bazi ghall-konsiderazzjonijiet fuq espress, illi l-ispejjez processwali jitbawwew interament mill-atturi appellati li ppromuovew l-azzjoni. Wara kollox, il-gudizzju skond l-ekwita` ma jissottrajix ruhu ghall-osservanza ta' dik li hi r-regola procedurali in tema ta' l-ispejjez. Is-sentenza appellata timmerita ghalhekk li tigi riformata fis-sens li l-ispejjez jigu addossati fuq l-atturi appellati bhala l-parti realment sokkombenti fil-gudizzju.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tilqa' l-appell lilha sottomess mill-konvenuti u konsegwentement tirriforma s-sentenza appellata fir-rigward tal-kap ta' l-ispejjez billi invece tiddeciedi li dawn ghandhom jitbawwew mill-atturi appellati. Ugwalment, l-ispejjez tal-prezenti istanza ghandhom jigu sopportati mill-istess atturi appellati.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----